

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 11.10.2025
Sayı : 824

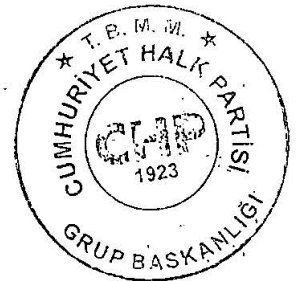
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İl Özel İdaresi Kanunu'nda ve Orman Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ve talep ederim.

Cevdet AKAY
Karabük Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köyşleri
Tarih: 1-10-2025	Esas No: 2/3281

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LİGİ
11 Eylül 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
11 Eylül 2025.
No: 1696958

GEREKÇE

Yabani hayvanlar, ekosistemin dengesi ve biyolojik çeşitliliğin korunması açısından vazgeçilmez bir role sahiptir. Ancak son yıllarda doğal yaşam alanlarının daralması, ormanların tahrip edilmesi, habitatların parçalanması ve orman ekosistemleri arasındaki bağlantıların zayıflaması gibi nedenlerle yabani hayvanların yaşam koşulları ciddi biçimde bozulmuştur. Besin kaynaklarının azalması, barınma alanlarının yetersizleşmesi ve insan müdahalesiyle oluşan habitat kayıpları, bu hayvanların yaşam döngülerini olumsuz etkilemekte ve onları insan yerleşim alanlarına yönlendirmektedir.

Bu durum yalnızca köylülerin ekonomik gelirlerini zayıflatmakla kalmamakta, aynı zamanda kırsal kesimde tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini tehdit eden yapısal bir sorun haline gelmektedir. Özellikle küçük ölçekli üreticiler için yabani hayvan saldırıları büyük bir ekonomik kayıp anlamına gelmekte, kırsal kesimde geçim kaynaklarının tükenmesine, yoksulluğun artmasına ve kırsaldan kente göçün hızlanmasına sebep olmaktadır.

Hukuk sistemimiz içerisinde yabani hayvanların verdiği zararların nasıl tazmin edileceğine ilişkin açık ve sistematik bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Oysa özel hukukta, hayvan sahibinin, hayvanın içgüdüsel hareketleri sonucunda meydana gelen zararlardan kusuru olmasa dahi sorumlu tutulduğu bir düzenleme mevcutken; yabani hayvanlar bakımından benzer bir mekanizmanın bulunmaması, önemli bir hukuki boşluk yaratmaktadır. Bu konu, son yıllarda yargı kararlarına yansımaya başlamış, ancak kapsamlı bir yasal çerçeve oluşturulmadığından mağduriyetler devam etmektedir.

Diğer yandan, köylülerin kendi imkânlarıyla yabani hayvan zararlarını önlemeye çalışmaları hem maliyetli hem de ekolojik dengeyi tehdit eden sonuçlar doğurmaktadır. Özellikle zehirli kimyasallar ve ateşli silahlarla yapılan müdahaleler, yalnızca hedef alınan türlere değil, tüm ekosisteme zarar vermekte; toprak, su ve diğer canlı türleri üzerinde geri dönüşü zor tahribatlar yaratmaktadır. Bu nedenle bireysel çabalarla yürütülen mücadele yerine, devletin koordinasyonunda, planlı, sürdürülebilir ve çevre dostu bir önleme ve tazmin mekanizmasının oluşturulması zorunluluk arz etmektedir.

İl Özel İdareleri, yerel düzeyde köylülerin yaşadığı bu sorunların çözümünde önemli bir rol üstlenebilecek idari birimlerdir. Bu nedenle, il sınırları içerisinde bulunan orman köyleri ve millî park alanlarında meydana gelen yabani hayvan zararlarının önlenmesi için gerekli koruyucu önlemlerin alınması, tespit edilen zararlara ilişkin tazminat ödemelerinin yapılması ve ekosistem dengesi korunarak insan-yaban hayatı etkileşiminin düzenlenmesi İl Özel İdareleri'nin görev alanına dahil edilmelidir.

Bununla birlikte, orman olarak tanımlanan alanlarda ve orman dışı bölgelerde yabani hayvan saldırıları sonucu kişilerin beden bütünlüğüne yönelik meydana gelen zararların, idarenin kusursuz sorumluluğu kapsamında değerlendirilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, söz konusu cismanî ve manevî zararların tazmininden Tarım ve Orman Bakanlığı'nın sorumlu tutulması, mağdurların adalet duygusunun pekiştirilmesi ve devletin koruyucu rolünün güçlendirilmesi bakımından hayati nitelik taşımaktadır.

Bu kanun teklifiyle; hem köylülerin yaşadığı ekonomik ve sosyal mağduriyetlerin giderilmesini sağlayacak hem de insan-yaban hayatı etkileşimini hukuki ve kurumsal bir zemine oturtturarak ekosistemin korunmasına katkıda bulunacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle yabani hayvanların köylülerin tarım arazilerine veya diğer mallarına zarar vermesi durumunda, zararın bedelinin ilgilinin veya muhtarın bildirimi üzerine il özel idaresi bütçesinden ödenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Maddeyle orman olarak tanımlanan yerler ile orman alanları dışında bulunan yerlerde yaban hayvanları tarafından kişilerin beden bütünlüğüne verilen zararların, idarenin kusursuz sorumluluğu olarak addedilmesi ve bu zararların tazmininden Bakanlığın sorumlu tutulması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

İL ÖZEL İDARESİ KANUNUNDA VE ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İl özel idaresi, il sınırları içerisinde bulunan orman köylerinde ve millî parklarda yaşayan yabani hayvanların, köylülerin tarım arazileri ile diğer mallarına zarar vermemesi için gerekli her türlü önlemi alır. Yabani hayvanların köylülerin tarım arazilerine veya diğer mallarına zarar vermesi durumunda, zararın bedeli ilgilinin veya muhtarın bildirimi üzerine il özel idaresi bütçesinden ödenir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2- 31/08/1956 tarih ve 6381 sayılı Orman Kanunu'na aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 18- Bu kanun kapsamında orman olarak tanımlanan yerler ile orman alanları dışında bulunan yerlerde yaban hayvanları tarafından kişilerin beden bütünlüğüne verilen zararlar, idarenin kusursuz sorumluluğu olarak addedilir ve bu zararların tazmininden Bakanlık sorumludur. Bu madde kapsamındaki zararların tazminine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yayımlanacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

